

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรม การสอนของครู ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนของครู ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 รวมทั้งสิ้น 462 คน

1.2 ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 รวมทั้งสิ้น 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนของครู แบบสังเกตนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับกิจกรรมการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับกิจกรรมการสอนนอกเหนือจากในแผนการสอน
ของกรมวิชาการ

ตอนที่ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะสังเกต
นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2

2.2 แบบสัมภาษณ์ครู ใช้สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
การสอนของครู กิจกรรมที่อยู่ในแบบสัมภาษณ์นี้เป็นกิจกรรมที่คาดว่า จะไม่พบในการ
สังเกต ผู้วิจัยจึงใช้การสัมภาษณ์ประกอบเพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบบสัมภาษณ์
แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
การสอนของครู

2.3 แบบสอบถามความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรม
การสอนของครู แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรม
การสอนของครูในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
ของนักเรียน

2.4 เกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการ
สอนของครู ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์กิจกรรมการสอนของครูออกเป็น
เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปบันทึกการจัดกิจกรรมการสอนของครู
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน ๆ ละ 3 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 48 ครั้ง ในระยะ
เวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2529 ถึงวันที่ 14 มีนาคม 2529 ในแต่ละครั้ง
ที่สังเกตจะใช้เวลา 60 นาที โดยจะแบ่งเวลา 60 นาที ให้มีช่วงการสังเกตกิจกรรม

การสอนคิดต่อกันไปเป็นช่วง ๆ ช่วงละ 5 นาที รวมเป็น 12 ช่วงสังเกต บันทึกผล การสังเกตโดยระบบ Sign System คือ บันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทันทีในช่วง 5 นาที โดยทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมในแบบสังเกต และไม่บันทึก พฤติกรรมซ้ำอีกในช่วงเวลาสังเกตเดียวกัน

3.2 นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรตอบ หลังจากให้นักเรียนได้เรียนหน่วยประเทศเพื่อนบ้าน การสื่อสารและคมนาคม ประชากรศึกษา การเมืองและการปกครอง จบลงแล้วและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม กลับคืนมาด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และข้อกระทงจากแบบสังเกต การจัด กิจกรรมการสอนของครูที่มีค่าความถี่ เท่ากับ 0 ไปสัมภาษณ์ครูที่เป็นตัวอย่างประชากร ด้วยตนเอง หลังจากทีครูได้สอนหน่วยต่าง ๆ 4 หน่วยจบลงแล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนของครู ข้อมูลที่ได้นำมา วิเคราะห์ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 กิจกรรมการสอนตามแผนการสอนของกรม วิชาการ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมความถี่ที่ได้จากการสังเกตของแต่ละข้อ แล้วหาค่าร้อยละ และจัดลำดับที่ของกิจกรรมแต่ละข้อว่ากิจกรรมใดที่ครูปฏิบัติมาก เป็นอันดับที่ 1, 2, 3. โดยพิจารณาจากค่าร้อยละที่ทำได้

1.2 ตอนที่ 2 กิจกรรมการสอนนอกเหนือจากแผนการสอน ของกรมวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับตอนที่ 1

1.3 ตอนที่ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากตอนที่ 1 และ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเป็นข้อ ๆ ว่ามีกิจกรรม อะไรบ้าง หากความถี่และค่าร้อยละ

1.4 กิจกรรมการสอนของครู (กิจกรรมในตอนที่ 1, 2, 3

รวมกัน) วิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับข้อ 1.1 กล่าวคือ รวบรวมความถี่ แล้วหาค่าร้อยละของกิจกรรมแต่ละข้อ แล้วจัดลำดับที่ตามค่าร้อยละ

1.5 วิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ของครู ผู้วิจัยกระทำดังนี้

นำแบบสังเกตกิจกรรมการสอนของครูมาพิจารณาร่วมกับเกณฑ์ในการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครู เพื่อแบ่งข้อกระทงในแบบสังเกตออกเป็นเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และหาความถี่ของเทคนิคและวิธีการสอนแต่ละแบบ โดยรวมความถี่ที่ได้จากกิจกรรมแต่ละข้อที่อยู่ในเทคนิคและวิธีการสอนนั้น ๆ แล้วนำมาหาค่าร้อยละ และจัดลำดับที่ โดยเรียงจากค่าร้อยละสูงสุด - ต่ำสุด ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าครูจัดเทคนิคและวิธีการสอนแบบใดมากเป็นลำดับที่ 1, 2, 3... (ดูรายละเอียดในตารางที่ 5 ของบทที่ 4)

2. แบบสัมภาษณ์ครู ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 หาสถานภาพของครูผู้ให้สัมภาษณ์โดยพิจารณาในสถานภาพแต่ละด้านว่ามีจำนวนครูกี่คนจากครูทั้งหมด 16 คน

2.2 ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนของครู ข้อมูลที่ได้นำมาหว่าในแต่ละข้อที่ได้สัมภาษณ์นั้นมีครูจำนวนกี่คนที่ปฏิบัติกิจกรรมข้อนั้น และมีครูจำนวนกี่คนที่ไม่ปฏิบัติกิจกรรมในข้อนั้น

ส่วนข้อกระทงจากแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนของครูที่มีค่าความถี่ เท่ากับ 0 นั้น เมื่อนำไปสัมภาษณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2

3. แบบสอบถามความสนใจของนักเรียน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 หาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ

3.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมาย

สำหรับข้อมูลส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียน ผู้วิจัยหำร้อยละของผู้แสดงความคิดเห็น และรวบรวมข้อคิดเห็นที่ได้มาพิจารณาว่า แต่ละข้อมีผู้แสดงความคิดเห็นร้อยละเท่าไรของผู้ที่แสดงความคิดเห็นทั้งหมด แล้วเสนอ เป็นความเรียง

3.3 วิเคราะห์ความสนใจของนักเรียนในเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ของครู ผู้วิจัยกระทำดังนี้

นำแบบสอบถามความสนใจของนักเรียนมาพิจารณาร่วมกับเกณฑ์ในการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครู เพื่อแบ่งข้อกระทงในแบบสอบถามความสนใจออกเป็นความสนใจทางด้านเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ แล้วหาค่าเฉลี่ยรวมของความสนใจด้านเทคนิคและวิธีการสอนแต่ละแบบ แล้วนำมาจัดลำดับที่โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด - ต่ำสุด ซึ่งทำให้ทราบว่า นักเรียนสนใจเทคนิคและวิธีการสอนแบบใดมากเป็นลำดับ 1, 2, 3... (ดูรายละเอียดในตารางที่ 10 ของบทที่ 4)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละชนิดคือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ส่วนเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยสรุปผลรวมไปพร้อมกับแบบสังเกตและแบบสอบถาม รายละเอียดการสรุปผลมีดังนี้

1. แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการสอนของครู

1.1 ตอนที่ 1 กิจกรรมการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ผลปรากฏว่า

กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่

ครูใช้กระดานดำประกอบการสอน	(14.02 %)
ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ	(13.39 %)

กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติน้อย 2 อันดับสุดท้าย ได้แก่

ครูให้นักเรียนแต่ละคนพูซ้ำหรือแสดงความคิดเห็น (0.38 %)

ครูให้นักเรียนเล่าถึงปัญหาของตัวเองหรือปัญหา
ของผู้อื่นที่นักเรียนได้พบเห็นให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วช่วยกันแสดงความ
คิดเห็นหาทางแก้ไขปัญหา (0.38 %)

กิจกรรมการสอนที่ครูไม่ได้ปฏิบัติ 7 กิจกรรม ได้แก่

ครูให้นักเรียนจับกลุ่มแสดงความคิดเห็นในรูปการอภิปรายหน้า
ชั้นเรียน

ครูสร้างสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งขึ้นมาให้นักเรียนฝึกหัด
แก้ปัญหาและตัดสินใจ

ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญ คำกลอนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ครูจัดให้มีการประกวดรูปภาพ หรือคำประพันธ์

ครูใช้เพลงประกอบการสอน

ครูใช้หุ่นจำลองประกอบการสอน

จากการนำกิจกรรมทั้ง 7 ข้อนี้ ไปสัมภาษณ์ครูอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า
ครูทั้ง 16 คน ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นเลย

1.2 ตอนที่ 2 กิจกรรมการสอนนอกเหนือจากในแผนการสอน
ของกรมวิชาการ ผลปรากฏว่า

กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่

ครูบรรยายให้นักเรียนฟัง (34.78 %)

ครูพูซ้ำหรืออธิบายให้นักเรียนฟัง (30.43 %)

กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติน้อยเป็นอันดับสุดท้าย 2 อันดับ ได้แก่

ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามความคิด
ของนักเรียนเอง (2.48 %)

ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้
เตรียมไว้ล่วงหน้า

(2.48 %)

กิจกรรมการสอนที่ครูไม่ได้ปฏิบัติเลย ได้แก่

ครูใช้คำพูดกลทหรือกลวิธีซึ่งถูกความสนใจของนักเรียน

จากการนำกิจกรรมนี้ไปสัมภาษณ์ครูอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า ครูทั้ง 16 คน
ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมนี้

1.3 ตอนที่ 3 กิจกรรมการสอนอื่น ๆ ของครูที่ได้จากการสังเกต
นอกเหนือจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแบบสังเกต ผลปรากฏว่า ครูไม่ได้ปฏิบัติ
กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

1.4 การจัดกิจกรรมการสอนของครู (กิจกรรมรวมทั้งตอนที่ 1, 2, 3
ผลปรากฏว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตรงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 1.1
แต่เพิ่มกิจกรรมการสอนที่ครูไม่ได้ปฏิบัติอีก 1 กิจกรรม คือ ครูใช้คำพูดกลทหรือ
กลวิธีซึ่งถูกความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัย เสนอรายละเอียดของผลการวิเคราะห์
ดังนี้

กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่

ครูใช้กระดานดำประกอบการสอน (11.67 %)

ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ (11.15 %)

กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติน้อย 2 อันดับสุดท้าย ได้แก่

ครูให้นักเรียนแต่ละคนพูดชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น (0.31 %)

ครูให้นักเรียนเล่าถึงปัญหาของตัวเองหรือปัญหา
ของผู้อื่นที่นักเรียนได้พบเห็นให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วช่วยกันแสดง
ความคิดเห็นหาทางแก้ไขปัญหานั้น (0.31 %)

กิจกรรมการสอนที่ครูไม่ได้ปฏิบัติมี 8 กิจกรรม ได้แก่

ครูให้นักเรียนจัดกลุ่มแสดงความคิดเห็นในรูปการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ครูสร้างสถานการณ์ใคสถานการณ์หนึ่งขึ้นมาให้นักเรียนฝึกหัดแก้ปัญหา
และตัดสินใจ

ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน
ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญ คำกลอนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน
ครูจัดให้มีการประกวดรูปภาพ หรือคำประพันธ์
ครูใช้คำพูดตลกหรือกลวิธีดึงดูดความสนใจของนักเรียน
ครูใช้เพลงประกอบการสอน
ครูใช้หุ่นจำลองประกอบการสอน

1.5 จากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรม
การสอนของครู ผลปรากฏว่า เทคนิคและวิธีการสอนที่ครูใช้มากเป็นอันดับที่ 1 คือ
การสอนแบบอภิปราย อันดับที่ 2 คือ การสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ
(ส่วนใหญ่คือ การใช้กระดานดำ) เทคนิคและวิธีการสอนที่ครูใช้น้อย 2 อันดับสุดท้าย
ได้แก่ การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

2. แบบสัมภาษณ์ครู

2.1 ตอนที่ 1 ได้แสดงให้เห็นถึงสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ว่า
เป็นครูผู้หญิงมากกว่าครูผู้ชาย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน 15 - 20 ปี
ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เป็นเวลา 3 ปี และในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่สอนวิชากลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตเพียงวิชาเดียว

2.2 ตอนที่ 2 กิจกรรมการสอนของครูที่ได้จากการสัมภาษณ์
พบว่า มีเพียง 2 กิจกรรมเท่านั้นที่ครูปฏิบัติ คือการให้นักเรียนจับป้ายนิเทศ การให้
นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบ้างเพื่อประโยชน์และครูปฏิบัติ 3 ใน 16 คน และ 2 ใน
16 คน ตามลำดับ กิจกรรมข้ออื่น ๆ ครูทั้ง 16 คน ไม่ได้ปฏิบัติเลย

3. แบบสอบถามความสนใจของนักเรียน

3.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 462 คน เป็นชาย

มากกว่าหญิงกล่าวคือ เป็นชาย 51.51 % หญิง 48.48 % ทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่มีอายุ 12 - 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.63 ที่เหลือนอกจากนี้มีอายุต่ำกว่า 12 ปี และอายุมากกว่า 13 ปี

3.2 ตอนที่ 2 ความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนของครู ผลปรากฏว่า

กิจกรรมการสอนที่นักเรียนสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 กิจกรรมแรก ได้แก่
 ครูให้นักเรียนแข่งขันหรือเล่นเกม ($\bar{X} = 4.70$)
 ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติความความคิด
 ของนักเรียนเอง ($\bar{X} = 4.69$)

กิจกรรมการสอนที่นักเรียนสนใจอยู่ในระดับน้อย 2 กิจกรรมสุดท้าย ได้แก่
 ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับ
 เรื่องที่เรียน ($\bar{X} = 2.12$)
 ครูให้นักเรียนเขียนข้อความที่เรียนลงสมุด ($\bar{X} = 2.05$)

สำหรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 462 คน ให้ข้อคิดเห็น 42 คน คิดเป็น 9.09 % ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ข้อคิดเห็นที่ได้ ได้แก่ นักเรียนที่มีความสนใจด้านกีฬา 36 คน จาก 42 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของจำนวนผู้ให้ข้อคิดเห็น สนใจในการทดลองเรื่องต่าง ๆ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 ต้องการให้เล่นนิทานให้ฟัง 12 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ต้องการให้มีการแสดงละคร 8 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 สอนแล้วให้ความสนุกสนานไปด้วย ต้องการให้มีการเล่นร้องรำทำเพลง ต้องการให้มีการโต้วาที มีนักเรียนให้ข้อคิดเห็นอย่างละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของจำนวนผู้ให้ข้อคิดเห็น

3.3 จากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครู ผลปรากฏว่า เทคนิคและวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจมากเป็นอันดับ 1 และ 2 คือ การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และการสอนโดยการสร้างบรรยากาศ

ส่วนเทคนิคและวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจน้อย 2 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การสอนแบบค้นคว้าด้วยตนเอง และการสอนแบบบรรยาย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรม การสอนของครู ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ ทำให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมการสอนของครู และความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนของครู ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลที่ได้ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ผลปรากฏว่า

1.1 กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ครูใช้กระดานคำประกอบการสอน และครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ การใช้กระดานคำประกอบการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูปฏิบัติมากนั้น ตรงกับงานวิจัยของ ทองสุข รวยสูงเนิน (2526 : 50 - 53) ที่พบว่า สื่อการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูใช้กระดานคำ เสนอเนื้อหาสาระของบทเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้กระดานคำเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็น แต่การใช้มากเกินไปก็เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะจากการสังเกตพบว่า โรงเรียนหลายแห่ง ครูใช้กระดานคำในการจดเนื้อหาที่เรียน และใช้เวลาค่อนข้างนาน ในช่วงระยะเวลาที่นักเรียนจะมีความรู้สึกเบื่อหน่าย ใครจดเสร็จก่อนก็รู้สึกดีใจและนั่งคุยรอเพื่อนที่ยังจดไม่เสร็จ และจากการใช้แบบสอบถามถามนักเรียนก็พบว่า ความสนใจของนักเรียนในกิจกรรมนี้อยู่ในระดับน้อย ฉะนั้นการใช้กระดานคำครูควรที่จะใช้ให้น้อยลง ใช้เฉพาะที่เห็นว่าจำเป็น เช่น ใช้ในการจดข้อความสำคัญ ๆ หรือการสรุปสั้น ๆ การสอนเนื้อหาควรที่จะใช้กิจกรรมอื่น ๆ ที่น่าสนใจและตื่นเต้นมากกว่าที่จะใช้กระดานคำ

ส่วนกิจกรรมที่ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบนั้น ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับ 2 จากการสังเกต ครูจะตั้งคำถามถามนักเรียนทุกช่วงของการสอน เป็นการตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจเรื่องที่ครูสอนมากน้อยเพียงใด งานวิจัยของกรมวิชาการ (2524 : 36 - 42) ก็พบว่า กิจกรรมที่ครูใช้มาก คือครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ในแผนการสอนกรมวิชาการก็เน้นกิจกรรมการสนทนาซักถาม การตั้งคำถามถามนักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของการสนทนาซักถาม ฉะนั้น การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ก็เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็น จากแบบสอบถามความสนใจของนักเรียนพบว่า

กิจกรรมนี้นักเรียนสนใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการให้นักเรียนตั้งคำถามถามเพื่อน นักเรียนสนใจอยู่ในระดับมาก ฉะนั้นการตั้งคำถามถามนักเรียน ครูอาจจะเปลี่ยนวิธีการโดยการให้นักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามถามเพื่อน หรือครูจะจัดเป็นการแข่งขัน ในการตอบคำถามก็คงจะทำให้ให้นักเรียนสนใจกิจกรรมนี้มากขึ้น

1.2 กิจกรรมตามแผนการสอนของกรมวิชาการที่ครูปฏิบัติน้อย

2 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ครูให้นักเรียนแต่ละคนพูดชี้แจงแสดงความคิดเห็นและครูให้นักเรียนเล่าถึงปัญหาของตัวเองหรือปัญหาของผู้อื่นที่นักเรียนได้พบเห็นให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นหาทางแก้ไขปัญหา จะขอกล่าวถึงกิจกรรมแรกก่อน ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของหลาย ๆ ท่านคือ บัวบุชา ชื้อตรง (2521 : 64) กรมวิชาการ (2519 : 13) กรมสามัญศึกษา กองการประถมศึกษา (2522 : 105) และ นรา บุรณรัช (2517 : 52 - 53) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการสอนที่ครูใช้น้อยคือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนถามหรือแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีโอกาสพูดหรือแสดงความคิดเห็นริเริ่มน้อยที่สุด การให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ครูควรที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติให้มาก เพราะจะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักคิด กล้าแสดงออก และฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แม้ว่ากิจกรรมนี้นักเรียนจะสนใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะครูไม่ค่อยให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ฉะนั้นนักเรียนก็ยังไม่มีความกล้าที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น

ส่วนอีกกิจกรรมหนึ่งที่ครูปฏิบัติน้อยเป็นอันดับสุดท้าย เป็นกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามความสนใจของนักเรียนก็พบว่า กิจกรรมนี้นักเรียนสนใจอยู่ระดับปานกลาง ฉะนั้นครูควรที่จะจัดกิจกรรมนี้ให้มากขึ้นและน่าสนใจยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจมากขึ้น เพราะกิจกรรมนี้มีความสำคัญและจำเป็นที่นักเรียนควรจะได้รับฝึก กังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ สมพงษ์ จิตระกำ (อ้างถึงใน อภรณ์ ปรีคาสวรรณ 2527 : 64) ได้กล่าวถึงการใช้กรณีตัวอย่างว่า การนำกรณีตัวอย่างไปใช้ในการเรียนการสอน จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แยกแยะประเด็นปัญหา และรู้จักประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ และตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์ลดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์

ความรู้สึก และเจตคติของตนเองต่อผู้อื่นด้วยการ→จัดกิจกรรมเพื่อใช้กรณีตัวอย่าง ครูจึงมีโอกาสได้เสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่มทักษะการ เป็นผู้นำ บทบาทสมาชิกกลุ่ม และการอภิปรายกลุ่มย่อย ฉะนั้นจะเห็นว่ากิจกรรมนี้ให้ประโยชน์ แก่นักเรียนมากและกำหนดอยู่ในแผนการสอนด้วย ครูจึงควรนำมาปฏิบัติให้มากขึ้น

1.3 กิจกรรมตามแผนการสอนของกรมวิชาการที่ครูไม่ปฏิบัติ

7 กิจกรรม ได้แก่

ครูให้นักเรียนจัดกลุ่มแสดงความคิดเห็นในรูปการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
ครูสร้างสถานการณ์ใคสถานการณ์หนึ่งขึ้นมาให้นักเรียนฝึกหัดแก้ปัญหา

และทัศนใจ

ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญ คำกลอนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ครูจัดให้มีการประกวดรูปภาพ หรือคำประพันธ์

ครูใช้เพลงประกอบการสอน

ครูใช้หุ่นจำลองประกอบการสอน

* ทั้ง 7 กิจกรรมซึ่งไม่พบจากการสังเกต ผู้วิจัยก็ได้ไปสัมภาษณ์ ครูผู้สอนอีกครั้งหนึ่งว่ากิจกรรมเหล่านี้ครูได้ปฏิบัติบ้างหรือไม่ ซึ่งก็ได้คำตอบตรงกัน ทั้ง 16 คนว่าไม่ได้ปฏิบัติ โดยให้เหตุผลว่า

* การให้นักเรียนอภิปรายหน้าชั้นเรียน การสร้างสถานการณ์ให้นักเรียน ฝึกแก้ปัญหาไม่ได้ปฏิบัติเพราะครูได้สอนเน้นโดยใช้กิจกรรมสนทนาซักถาม และตั้งคำถามให้นักเรียนตอบอยู่แล้ว ฉะนั้น 2 กิจกรรมดังกล่าวซึ่งเสียเวลามาก ครูจึงไม่ได้ปฏิบัติ ส่วนการเขียนเรียงความ คำขวัญ คำกลอน ประกวดรูปภาพ ส่วนใหญ่จะมีการสอนเน้นในกลุ่มวิชาอื่นอยู่แล้ว การใช้เพลงและหุ่นจำลองนั้น เป็นสิ่งที่ครูต้องจัดเตรียมหามาเอง ทางโรงเรียนไม่อำนวยความสะดวกให้หรือไม่มีไว้ให้ ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งยุ่งยากสำหรับครู ในเทอมปลายสังเกตพบว่า ส่วนมากครูจะเร่งสอน เพราะเกรงว่าจะสอนไม่จบ ฉะนั้นกิจกรรมใดที่เสียเวลามากครูมักจะไม่ปฏิบัติ จากแบบสอบถามความสนใจของนักเรียนพบว่า การใช้เพลงนักเรียนสนใจระดับ มากที่สุด การใช้หุ่นจำลองและการสร้างสถานการณ์ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ

อยู่ในระดับมาก ฉะนั้นครูควรพยายามที่จะนำกิจกรรมทั้ง 3 นี้มาใช้ให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความสนใจของนักเรียน ส่วนการแสดงความคิดเห็นในรูปการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ถึงแม้ว่านักเรียนสนใจอยู่ระดับปานกลาง แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการแสดงออก การแสดงความคิด ครูควรที่จะฝึกให้นักเรียน และจัดให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น การประกวดรูปภาพ หรือคำประพันธ์ นักเรียนสนใจอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าครูมีเวลาน้อยก็อาจจะไปสอนเน้นในกลุ่มวิชาอื่น การเขียนเรียงความก็เช่นเดียวกันอาจจะไปสอนเน้นในกลุ่มทักษะภาษาไทยได้ และนักเรียนมีความสนใจอยู่ในระดับน้อย

2. กิจกรรมการสอนนอกเหนือจากแผนการสอนของกรมวิชาการพบว่า

2.1 กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ครูบรรยายให้นักเรียนฟังและครูพูดคุยแจ่มอธิบายให้นักเรียนฟัง ซึ่งทั้งสองกิจกรรมนี้เป็นวิธีการสอนแบบบรรยาย เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามความสนใจของนักเรียน โดยอาศัยเกณฑ์ในการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีสอนจากกิจกรรมการสอน ก็พบว่านักเรียนสนใจวิธีการสอนแบบบรรยายเป็นอันดับสุดท้าย เมื่อเป็นเช่นนี้เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียนครูควรที่จะสอนวิธีนี้ให้น้อยลง และวิธีนี้ก็อยู่นอกเหนือจากแผนการสอน ความเห็นของนักการศึกษาและผลการวิจัยก็พบว่า การสอนแบบบรรยายให้ประโยชน์กับนักเรียนน้อย ดังคำกล่าวของ วารี ภิระจิตร (2527 : 213) กล่าวว่า การบรรยายเป็นสื่อทางเดียวที่นักเรียนเป็นฝ่ายรับโดยไม่มีโอกาสร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ไม่มีการฝึกทักษะที่จำเป็นใด ๆ นอกจากทักษะทางด้านการฟังคำเดียว ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ ส่วน นิภา เพชรสม (2518 : 116) ได้ทำการวิจัยพบว่า การบรรยายเป็นวิธีการสอนที่ได้ผลน้อยที่สุดในระดับประถมศึกษา เปาโลแพร์ อังถึงใน (พะเยาว์ पालวัฒน์ 2526 : 105) ได้กล่าวว่า การสอนโดยบรรยายเป็นการลดคุณค่าของมนุษย์และจำกัดเสรีภาพในการเรียนรู้ และจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ขณะที่ครูสอนโดยการบรรยาย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร นักเรียนที่นั่งข้างหลังส่วนมากจะคุยกัน ฉะนั้นวิธีการสอนแบบบรรยายนี้ ครูควรที่จะสอนให้น้อยลง ถ้านำมาใช้ก็ควรจะนำกิจกรรมอย่างอื่นมาประกอบช่วยเพื่อช่วยทำให้นักเรียนสนใจมากขึ้น หรือใช้เพื่อ

เสริมกิจกรรมการสอนอย่างอื่นก็เป็นการเพียงพอแล้ว

2.2 กิจกรรมการสอนนอกเหนือจากแผนการสอนที่ครูปฏิบัติกันอยู่ เป็นอันคับสุดท้าย 2 กิจกรรมได้แก่ ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามความคิด ของนักเรียนเอง และครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า จากแบบสอบถามความสนใจของนักเรียนปรากฏว่า นักเรียนชอบการแสดงบทบาท สมมติอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธี การสอนจากกิจกรรมการสอนของครูก็พบว่านักเรียนสนใจเทคนิคและวิธีการสอนโดยใช้ บทบาทสมมติเป็นอันดับที่ 1 และจากการสังเกตของผู้วิจัยก็เห็นว่านักเรียนชอบ การแสดงบทบาทสมมติมาก นักเรียนมีความตั้งใจที่จะดูเพื่อน ๆ ออกไปแสดงและ ในขณะที่เดียวกันตนเองก็อยากเข้าร่วมแสดงด้วย หลายคนแสดงได้ก็บางคนยังไม่ค่อย กล้าและมีความประหม่าอยู่บ้าง แต่ก็สามารถที่จะแสดงได้ ฉะนั้นการสอนโดยใช้ บทบาทสมมตินี้ ครูควรที่จะนำมาประกอบการสอนให้มากขึ้น เพราะการที่นักเรียนได้ แสดงบทบาทสมมติด้วยตนเองหรือดูเพื่อนแสดงย่อมทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียน ได้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินในเรื่องที่เรียน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ตรงตามหลักจิตวิทยาที่เด็กในวัยนี้ชอบการแสดงออก ชอบการเคลื่อนไหวได้แสดง ความคิดเห็นด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ทิศนา ชัมมณี (2519 : 41) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการให้ผู้เรียน ได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าจะเป็นตามธรรมชาติ และถือเอาการแสดงออกทั้งด้าน ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้ เป็นการฝึกให้ ผู้แสดงประสบกับสถานการณ์จริงในสภาพของการสมมติขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้เรียน ได้ทดลองและเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนอย่างมีประสิทธิภาพในสภาวะต่าง ๆ และนับเป็นวิธีการฝึกแก้ปัญหา และการตัดสินใจวิธีหนึ่ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการแสดง บทบาทสมมติถึงแม้ว่าในแผนการสอนของกรมวิชาการ ในเนื้อหา 4 หน่วยนี้ จะไม่ได้ ระบุให้ใช้การแสดงบทบาทสมมติ แต่ครูก็สามารถจะปรับมาประยุกต์ใช้ได้เพื่อตอบสนอง ความสนใจของนักเรียน

2.3 กิจกรรมการสอนนอกเหนือแผนการสอนที่ครูไม่ปฏิบัติได้แก่ ครูใช้คำพูดกลลบทหรือกลวิธีดึงดูดความสนใจของนักเรียน เมื่อพิจารณาจากแบบ

สอบถามความสนใจของนักเรียนก็พบว่า นักเรียนสนใจกิจกรรมนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ครูควรจะสอดแทรกกิจกรรมนี้ในการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าในแผนการสอนจะไม่ได้กำหนดไว้ก็ตาม เพื่อจะได้ตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียน และกิจกรรมนี้มีความสำคัญเพราะเป็นการสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น ดังคำกล่าวของ ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 101) ที่ว่า การสร้างความสนใจกระทำไ้หลายทาง วิธีหนึ่งก็คือ สร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน มีอารมณ์ขันสอนให้สนุก หากคำพูดที่ตลกและชวนขบขันเข้ามาแทรกในคำอธิบาย หรือยกตัวอย่างที่สนุกสนานประกอบคำอธิบาย สิ่งเหล่านี้จะดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น ฉะนั้นครูควรนำกิจกรรมนี้มาปฏิบัติให้มากขึ้น

3. กิจกรรมการสอนอื่น ๆ ของครูที่ได้จากการสังเกต นอกเหนือจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแบบสังเกตปรากฏว่า ครูไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ อีก ที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

4. การจัดกิจกรรมการสอนของครู (กิจกรรมรวมทั้งตอนที่ 1, 2, 3 ในแบบสังเกต) พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตรงกับผลที่ได้ในข้อ 1 (กิจกรรมตามแผนการสอนของกรมวิชาการ) ฉะนั้นผู้วิจัยจะไม่ขออภิปรายผลซ้ำอีก

5. เมื่อวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ของครู โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครูพบว่า เทคนิคและวิธีการสอนที่ครูใช้มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ การสอนแบบอภิปราย และการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ (ส่วนใหญ่คือ การใช้กระดานดำ) จะขอกล่าวถึงวิธีการสอนแบบอภิปรายเป็นอันดับแรกก่อน ซึ่งกิจกรรมนี้ในแผนการสอนกรมวิชาการได้เน้นการสอนวิธีนี้ กล่าวคือ ในแผนการสอนของกรมวิชาการ ทั้ง 4 หน่วย ระบุไว้ว่าให้ครูจัดกิจกรรมโดยใช้การอภิปราย ฉะนั้นเมื่อครูจัดตามแผนการสอน ครูจึงใช้วิธีการสอนดังกล่าวมาก และจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ในการสอนแบบอภิปราย ซึ่งส่วนใหญ่ครูจะใช้วิธีการสนทนาซักถาม และการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจและสนใจในกิจกรรมนี้พอสมควร เพราะต้องเตรียมตัวในการจะตอบคำถาม นักเรียนมีความกล้า และความ

กระทู้หรือวันที่จะตอบ ส่วนการตั้งคำถามเพื่อนนั้น จะเป็นในช่วงที่เพื่อนออกไป
 รายงานหน้าชั้น เมื่อรายงานจบแล้วจะเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ที่นั่งฟังอยู่เป็นฝ่าย
 ชักถาม ซึ่งกิจกรรมนี้นักเรียนสนใจมาก เพราะนักเรียนมีความรู้สึกว่ายากตั้งคำถาม
 ที่ทำให้เพื่อนตอบไม่ได้ แต่น่าเสียดายว่ามีเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้นที่ใช้กิจกรรมนี้
 ซึ่งถ้าครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้ตั้งคำถามเองแถมผู้เดียวมาเป็นให้นักเรียนตั้งคำถามถาม
 เพื่อน ก็จะทำให้การสอนสร้างความสนใจให้กับนักเรียนมากขึ้น และการตั้งคำถาม
 ถามนักเรียนครูยังเน้นทางด้านความรู้ ความจำมาก การถามในลักษณะให้นักเรียน
 แสดงความคิดเห็นยังมีน้อยมาก ฉะนั้นถ้าครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
 ให้มากขึ้น ก็จะเป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 มากขึ้น เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการ
 สอนของครู พบว่านักเรียนสนใจการสอนแบบอภิปรายนี้เป็นอันดับที่ 8 ใน 10 อันดับ
 ฉะนั้นควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจกิจกรรมนี้มากขึ้นโดยวิธีซึ่งได้กล่าวไว้
 ข้างต้น

สำหรับการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ ส่วนใหญ่คือการใช้กระดานดำ
 ซึ่งครูใช้มากเป็นอันดับที่ 2 การใช้สื่อการสอนเป็นสิ่งที่คือน่าสนับสนุน แต่ถ้าสื่ออื่น
 เน้นแต่การใช้กระดานดำก็ควรเป็นข้อที่น่าปรับปรุงแก้ไข และการใช้กระดานดำก็เป็น
 กิจกรรมที่เด็กสนใจอยู่ในระดับน้อย และจากการสังเกตครูจะใช้กระดานดำในการจก
 เนื้อหาสาระให้นักเรียนจดตาม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับนักเรียน
 ฉะนั้นครูควรที่จะใช้สื่ออื่น ๆ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่น่าสนใจแทนการใช้กระดานดำ
 ให้มากขึ้น

ส่วนวิธีการสอนที่ครูปฏิบัติน้อย 2 อันดับท้าย ได้แก่ การสอนโดยใช้บทบาท
 สมมติ และการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

สำหรับการสอนโดยใช้บทบาทสมมตินั้น เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถาม
 และเกณฑ์ในการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครู แล้วก็พบว่า
 นักเรียนสนใจกิจกรรมนี้อยู่ในระดับมากที่สุด และสนใจเทคนิคและวิธีการสอนนี้เป็น
 อันดับที่ 1 ฉะนั้นครูควรที่จะนำเทคนิคและวิธีการสอนนี้มาใช้ให้มากขึ้น เพราะเทคนิค

และวิธีการสอนนี้มีประโยชน์และคุณค่าหลายอย่าง กังผลการวิจัยของ สุนีย์ ชุมจิต (2523 : 71 - 72) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีทัศนคติค่านิยมสัมพันธสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ ในปี พ.ศ. 2522 เลเซอร์ (Leyser 1979 : 7342-A, อ้างถึงใน สุนีย์ ชุมจิต 2523 : 56) แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนาได้ทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติกับเด็กที่มีสังคมมิติต่ำเป็นเด็กชั้นประถมปีที่ 3 ถึง 5 ผลการวิจัยพบว่า การใช้การแสดงบทบาทสมมติในการเรียนการสอนสามารถช่วยให้เด็กที่มีสังคมมิติต่ำ มีปัญหาเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ช่วยให้เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนฝูงได้ดีขึ้น เทคนิคและวิธีการสอนแบบนี้ช่วยให้ครูเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น และมีผลดีมากสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางสังคม ฉะนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูควรจะนำเทคนิคและวิธีการสอนนี้มาใช้สอนนักเรียนมากขึ้น เพราะนอกจากจะเกิดประโยชน์กับนักเรียนแล้ว ยังเป็นการตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียนด้วย

สำหรับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ครูปฏิบัติน้อย เช่นเดียวกันนั้น เมื่อพิจารณาถึงความสนใจของนักเรียนปรากฏว่า นักเรียนสนใจกิจกรรมนี้อยู่ในระดับมาก ฉะนั้นครูควรที่จะนำวิธีการสอนนี้มาปฏิบัติให้มากขึ้น เพราะวิธีการสอนนี้ก็มีประโยชน์และคุณค่าเช่นเดียวกับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ กังงานวิจัยของ สมบูรณ์ เสนิงค์ ๗ อุษยา (2525 : 57) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีทัศนคติค่านิยมสัมพันธสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้สถานการณ์จำลอง และจากคำกล่าวของ อัญชลี แจ่มเจริญ และคณะ (2526 : 240) ได้กล่าวว่าสถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น และตัดสินใจแก้ปัญหาในแนวทางที่เหมาะสมที่สุด เป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมก่อนที่จะไปเผชิญกับปัญหาจริง ๆ ในภายหน้า ฉะนั้นครูควรที่จะนำเทคนิคและวิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมาใช้ในการสอนให้มากขึ้น

6. จากการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนของครู ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนของครูเพิ่มเติมจากแบบสังเกต ผลจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า มีเพียง 2 กิจกรรมเท่านั้นที่ครูปฏิบัติ คือ การให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ การให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และครูปฏิบัติ

3 ใน 16 คน และ 2 ใน 16 คน ตามลำดับ อีก 5 กิจกรรมครูไม่ได้ปฏิบัติเลย จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า การจัดป้ายนิเทศส่วนใหญ่ นักเรียนยังจัดทำรูปภาพหรืออุปกรณ์ที่จะใช้จัดไม่ค่อยได้ ครูจะทอมให้ความช่วยเหลือมาก งบประมาณทางโรงเรียนไม่มีให้ของจัดทำกันเอง ฉะนั้นป้ายนิเทศส่วนใหญ่จะจัดไว้อย่างถาวร ส่วนการให้นักเรียนทำกิจกรรมบ้างเพื่อประโยชน์นั้น ส่วนใหญ่ นักเรียนจะได้ปฏิบัติในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในการเรียนกลุ่มนี้ครูจึงไม่ได้เน้นสำหรับการจัดนิทรรศการ ซึ่งครูให้เหตุผลว่าสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก จะจัดอย่างมากปีละครั้ง ส่วนเชิงวิทยากรนั้นค่อนข้างยากในการทำความเข้าใจ การทอนรับ และการหาค่าตอบแทน และเนื่องจากมีเวลาในการเรียนจำกัด ฉะนั้นครูจึงเป็นวิทยากรเสียเอง สำหรับการใช้อุปกรณ์ สไลด์ (ภาพนิ่ง) วีดิโอ ประกอบการสอนนั้นจะมีเพียง 1 โรงหรือ 2 โรงเท่านั้นที่มีเครื่องฉายภาพยนตร์ สไลด์ และวีดิโอ สำหรับม้วนภาพยนตร์ วีดิโอ ฟลิ์มสไลด์ ครูต้องจัดหาหรือยืมมาเอง โรงเรียนไม่อำนวยความสะดวกให้ ฉะนั้นจึงเป็นความยุ่งยากและมีปัญหาสำหรับครูที่จะนำมาสอน สำหรับการจัดทัศนศึกษานั้น ทางโรงเรียนหรือครูทอมรับดีมากในเรื่องการดูแลนักเรียนเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการที่จะไปทัศนศึกษาในแต่ละครั้ง นักเรียนต้องออกค่าใช้จ่ายเป็นบางส่วน เด็กส่วนใหญ่ค่อนข้างจะยากจน ฉะนั้นการจัดทัศนศึกษานั้นจะกระทำเป็นบางปีเท่านั้น

จากรายละเอียดที่ได้อธิบายมาข้างต้นทำให้ทราบถึงอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ในการสอนกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามความสนใจของนักเรียน กิจกรรมต่าง เหล่านี้ส่วนใหญ่ นักเรียนจะสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด ฉะนั้นครูควรที่จะพยายามหาทางที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ให้มากขึ้น ทั้งนี้คงต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารด้วย

7. ความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการสอนของครู ผลปรากฏว่า

7.1 กิจกรรมที่นักเรียนสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2 กิจกรรมแรกได้แก่ ครูให้นักเรียนแข่งขันหรือเล่นเกม ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามความคิดของนักเรียนเอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า

การที่นักเรียนสนใจกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะกิจกรรมเหล่านี้สนองตอบตรงกับความสนใจของเด็กในวัยนี้ ดังคำกล่าวของ นวลศิริ เป่าโรติกและคณะ (2515 : 151-154) และอบรม สนิทบาล (2520 : 105-106) ที่ว่าเด็กวัยนี้ชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชอบการเล่นและการเคลื่อนไหว ที่เป็นอิสระ เด็กหญิงจะมีความสุขในการไต่แท่งกายเลียนแบบมารคากการเล่นบ้านสมมติ เด็กชายจะนิยมการเล่นที่แสดงความกล้าหาญการเล่นละคร เป็นสิ่งที่เด็กโปรดปรานมาก และจากคำกล่าวของศรีเรือน แก้วกังวาล (2518 : 64) สุกุล บุญทรง (2523 : 123) ที่กล่าวว่าเด็กวัยนี้ต้องการการรวมกลุ่ม ต้องการที่จะปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ อยากร่วมกันรับรางวัล ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ฉะนั้นการแข่งขันหรือเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติจึงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมากที่สุด จากงานวิจัย ของวิรัตน์ เลาววัฒน์ (2527 : 46) ประภาวดี โลวิสัยพันธ์ (2525 : 39) ซึ่ง ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนต้องการให้ใช้ในการสอนมากที่สุดคือ การหาปัญหา และการเล่นเกม และเมื่อพิจารณาจากแบบสังเกตการจัดกิจกรรมสอนของครูในตอนที่ 2 ซึ่งเป็นกิจกรรมนอกเหนือจากแผนการสอน พบว่า กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนแข่งขันหรือ เล่นเกมนี้ครูปฏิบัติเป็นอันดับที่ 5 ในทั้งหมด 8 อันดับ ซึ่งครูยังปฏิบัติไม่มากเท่าที่ควร การแข่งขันหรือการเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่ครูควรให้ความสำคัญ วิทยาสัยครูสวนกุหลาบ (2519 : 259-260) ได้กล่าวไว้ว่า การรักษาความสนใจของนักเรียนให้คงอยู่ ตลอดเวลาเรียนครูสามารถกระทำได้โดยครูสอดแทรกการเล่นเกมการแข่งขันไว้ใน การเรียนการสอน เพราะจะทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและเพลิดเพลินในการเรียน สนใจการเรียนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายนอกกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียน ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแข่งขันและการเล่นเกมเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนเกิด ความสนุกสนานพร้อมทั้งได้รับความรู้ด้วย ครูควรที่จะนำเอาการแข่งขันและการ เล่นเกมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น ซึ่งสามารถที่จะสอดแทรกได้เกือบ ทุกเนื้อหาวิชา จากการสังเกตของผู้วิจัย ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ชั่วโมงที่ครูให้นักเรียน เล่นเกมหรือหาปัญหา นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากอยากจะทำกิจกรรม และไม่ยอม ให้อาจารย์นั้นหมดไปโดยเร็ว เกมและการแข่งขันนอกจากจะทำให้นักเรียนไม่เบื่อ ใน การเรียนแล้ว ยังมีประโยชน์และคุณค่าอื่น ๆ อีกดังคำกล่าวของทูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2525 : 78) ที่ว่า เกมเป็นทั้งกิจกรรมและวิธีการที่จะสร้างประสบการณ์ให้ผู้เล่น

ได้เรียนรู้ รับรู้ เกิดความคึกความเข้าใจ และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ นอกจากจะได้ออกกำลังกายเสริมสร้างพลานามัยให้สมบูรณ์แล้ว ยังได้ใช้สติปัญญาฝึกความสังเกต และไหวพริบในการแก้ปัญหา ได้ผ่อนคลายอารมณ์ถึงเครียด ได้ปรับตัวเข้ากับหมู่คณะ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เล่นมีความเจริญทางจิตใจ ฉะนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าการเล่นเกมหรือการแข่งขันไม่ได้ระบุไว้ในแผนการสอน แต่ครูควรนำมาใช้เพราะนอกจากจะก่อประโยชน์ให้กับนักเรียนหลายประการแล้วยังตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียนอีกด้วย

ส่วนการใช้บทบาทสมมตินั้นจากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครู ก็พบว่า ครูใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติเป็นอันดับที่ 9 จาก 10 อันดับ ฉะนั้นครูควรที่จะใช้เทคนิคและวิธีการสอนนี้ให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียน เพราะเทคนิคและวิธีการสอนนี้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนทั้งผลการวิจัยของแฮนเดย์ (Handley ~ 1975 : 3383-3384-A, อ้างถึงในสุนีย์ ชุมจิต 2523 : 56) ได้วิจัยการสอนสังคมศึกษา 4 หน่วยการเรียนรู้ โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติกับนักเรียน 3 ระดับคือ 4,5,6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนดีกว่าเดิม ฉะนั้นกิจกรรมนี้มีความสำคัญมากที่ครูไม่ควรจะมองข้าม ถึงแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอนก็ตาม

7.2 กิจกรรมที่นักเรียนสนใจอยู่ในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย 2 กิจกรรมได้แก่ ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และครูให้นักเรียนเขียนข้อความที่เรียนลงสมุด ซึ่งจะขอลำดับถึงกิจกรรมแรกก่อนคือการให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เมื่อพิจารณาจากแบบสังเกตแล้ว กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ครูไม่ได้อบรม และจากการไปสัมภาษณ์เพิ่มเติม ครูก็ให้เหตุผลว่า กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เน้นสอนอยู่ในกลุ่มทักษะภาษาไทยอยู่แล้ว กิจกรรมนี้จึงไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสนใจน้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากิจกรรมนี้ควรสอนเน้นในกลุ่มทักษะภาษาไทย ก็เป็นการเพียงพอแล้ว ส่วนกิจกรรมที่ครูให้นักเรียนเขียนข้อความที่เขียนลงสมุด เมื่อพิจารณาจากแบบสังเกตก็พบว่า กิจกรรมนี้ครูใช้เป็นอันดับที่ 5 จาก 24 อันดับ (จากตารางที่ 2 ในบทที่ 4) และจากการ

สังเกตุของผู้วิจัยก็พบว่า กิจกรรมนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ครูใช้กระดานคำ กล่าวคือ ครูใช้กระดานคำในการจดเนื้อหา แล้วให้นักเรียนจดตามใช้เวลาค่อนข้างนาน นักเรียนจึงเกิดความเบื่อหน่าย ฉะนั้นกิจกรรมนี้ครูควรปฏิบัติให้น้อยลงโดยเปลี่ยนเป็นวิธีการสอนแบบอื่นที่น่าสนใจ การเขียนข้อความที่เรียนลงสมุดควรใช้เฉพาะการจดที่สำคัญ ๆ เท่านั้น ก็น่าจะเป็นการเพียงพอ

7.3 สำหรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจอื่น ๆ นอกเหนือจากที่มีอยู่ในแบบสอบถาม ซึ่งรวบรวมได้ 7 ข้อนั้น ก็เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต้องการการแสดงออก ต้องการการเรียนรู้ที่ให้ความสนุกสนาน ฉะนั้นครูควรที่จะจัดกิจกรรมเหล่านี้ให้ตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียน และทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

8. เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอนของครูพบว่า นักเรียนสนใจเทคนิคและวิธีการสอนบทบาทสมมติเป็นอันดับที่ 1 การสอนโดยการสร้างบรรยากาศเป็นอันดับที่ 2 สำหรับการสอนโดยใช้บทบาทสมมตินั้น เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์เดียวกันนี้พบว่าครูใช้เทคนิคและวิธีการสอนนี้เป็นอันดับที่ 9 (จากตารางที่ 5 ในบทที่ 4) ฉะนั้นครูควรพยายามปฏิบัติกิจกรรมนี้ให้มากขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียน ส่วนคุณค่าและประโยชน์ของเทคนิคและวิธีการสอนนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลไปแล้วจึงไม่ขอกล่าวซ้ำ สำหรับการสร้างบรรยากาศในการเรียนนั้น นักเรียนสนใจเป็นอันดับที่ 2 เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์เดียวกันนี้ก็พบว่า ครูสอนวิธีนี้เป็นอันดับที่ 7 (จากตารางที่ 5 ในบทที่ 4) ซึ่งก็ถือว่าครูยังปฏิบัติไม่มากเท่าที่ควร และจากการสังเกตุของผู้วิจัยก็พบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นไปอย่างปกติธรรมดา ไม่มีการสร้างบรรยากาศให้ตื่นเต้นสนุกสนาน บางครั้งกุน่าเบื่อหน่าย การสร้างอารมณ์ขัน หรือการพูดชมเชยให้กำลังใจแก่นักเรียนมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการปรบมือของนักเรียนให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนออกไปรายงาน หรือทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนเท่านั้น การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น ดังกล่าวของ สุนน อมรวิวัฒน์ (2526 : 4 - 5) ที่ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์สนุกสนานและเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา (2519 : 59) ซึ่งได้วิเคราะห์พฤติกรรม

ของครูและนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นพบว่า บรรยากาศของห้องเรียนตาม
 หลักสูตรใหม่ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนนั้น ควรเป็นไปแบบสนุกสนาน
 ออบอวนด้วยความรัก ความเชื่อใจในระหว่างเพื่อนและครู ทัศนีย์ ผลเนื่องมา
 (2524 : 49 - 62) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนมีผลต่อประสิทธิภาพ
 การเรียนรู้นักเรียนเพราะบรรยากาศที่ทำให้ให้นักเรียน พอใจ สนใจ จะทำให้
 นักเรียนมีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียน ท้องการที่จะรับรู้เนื้อหาในการเรียน
 บรรยากาศในห้องเรียนจะสนุกสนานเป็นกันเอง ครูผู้สอนควรสร้างอารมณ์ขันให้
 เกิดขึ้น วิรัตน์ เลหาวัฒน์ (2527 : 38) กล่าวว่า ครูในทัศนะของชาวตะวันตก
 จะต้องเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขัน สอนสนุก นอกจากอารมณ์ขันแล้ว การเสริมกำลังใจให้
 นักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ การเสริมกำลังใจเป็นทักษะการสอนที่ประหยัคใช้ได้ทุกเวลา
 ทุกสถานที่ ประการสำคัญทำให้สุขภาพจิตของนักเรียนดีขึ้น การวิจัยของ นำทรัพย์
 จันทร์หอม (2515 : 59) พบว่า การชมเชยและการให้สิทธิพิเศษเป็นรางวัลที่นักเรียน
 ชอบมากที่สุด ไชมอนคัส พี เอ็ม ไรอัน (Symonds P.M. Ryan อ้างถึงใน
 นราวัลย์ กาญจนะประโชติ 2524 : 74) ให้ทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของครูที่ดีว่า
 ต้องเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขัน คอยให้กำลังใจแก่นักเรียนเสมอ ดังนั้นครูควรจัดบรรยากาศ
 ในห้องเรียนให้สนุกสนาน มีชีวิตชีวาเพื่อนักเรียนจะได้มีเจตคติที่ดีต่อครู ต่อโรงเรียน
 รักครู รักโรงเรียน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้นักเรียน

จากเกณฑ์การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการสอนจากกิจกรรมการสอน
 ของครูพบว่า เทคนิคและวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจอยู่ใน 2 อันดับสุดท้ายได้แก่
 การสอนแบบค้นคว้าด้วยตนเอง และการสอนแบบบรรยาย ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงการสอน
 แบบค้นคว้าด้วยตนเองเป็นอันดับแรก ถ้าพิจารณาถึงกิจกรรมที่ประกอบเป็นเทคนิคและ
 วิธีการสอนนี้แล้ว จะเห็นว่าการค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด มุมหนังสือ นักเรียน
 จะสนใจอยู่ในระดับมาก แต่การอ่านหนังสือจับประเด็นเนื้อหาในห้องเรียน และการที่
 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบคำถามในบทเรียน นักเรียนจะสนใจอยู่ในระดับ
 ปานกลาง ฉะนั้น 2 กิจกรรมหลังนี้ครูควรปฏิบัติให้น้อยลง ก็จะเป็นการตอบสนอง
 ต่อความสนใจของนักเรียนได้

ส่วนการสอนแบบบรรยายนั้น นักเรียนสนใจอยู่ในอันดับสุดท้าย

(อันดับที่ 10) แต่ครูปฏิบัติกิจกรรมนี้เป็นอันดับที่ 1 (จากการวิเคราะห์แบบสังเกตในตอนที่ 2) ฉะนั้นครูควรที่จะปฏิบัติกิจกรรมนี้ให้น้อยลง ซึ่งรายละเอียดและเหตุผลต่าง ๆ ใ้ข้ออภิปรายไว้แล้วในการอภิปรายผลข้างต้นที่เกี่ยวกับการสอนแบบบรรยาย

จากการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 และอันดับที่ 2 ได้แก่ ครูใช้กระดานคำประกอบการสอน ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ซึ่งเป็นกิจกรรมการสอนที่ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง ส่วนกิจกรรมการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูให้นักเรียนเล่าปัญหาของตัวเองหรือของผู้อื่นแล้วช่วยกันแก้ปัญหา ครูจะปฏิบัติเป็น 2 อันดับสุดท้าย ฉะนั้นกิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรใหม่ที่เน้นการเรียนการสอน โดยให้ยึดตัวนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้กิจกรรมการสอนที่ครูปฏิบัติยังไม่สนองตอบต่อความสนใจของนักเรียนที่เห็นเด่นชัดได้แก่ การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ซึ่งเป็นเทคนิคและวิธีการสอนที่ครูปฏิบัติเป็นอันดับที่ 9 จาก 10 อันดับ แต่นักเรียนสนใจเป็นอันดับที่ 1 และเมื่อพิจารณาจากความสนใจของนักเรียนจะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ การแข่งขัน และการเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ เทคนิคและวิธีการสอนที่นักเรียนสนใจเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ การสอนโดยการสร้างบรรยากาศ ซึ่งกิจกรรมการสอนและเทคนิควิธีการสอนที่นักเรียนสนใจนี้เป็นกิจกรรมการสอนและเทคนิควิธีการสอนที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมได้กระทำด้วยตนเอง และนักเรียนชอบบรรยากาศที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน ฉะนั้นครูควรที่จะปรับปรุงวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม และเป็นผู้กระทำมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นำเอาเทคนิคและวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่างมาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น ใช้สื่อการเรียนและสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้สนุกสนาน มีชีวิตชีวา การสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางพยายามให้มัน้อยที่สุด ถ้าครูกระทำได้ก็จะเป็นการสนองตอบต่อความสนใจของนักเรียนและสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของหลักสูตรใหม่ แต่ทั้งนี้ครูจะจัดกิจกรรมการสอนทั้งที่กล่าวนี้ได้ ผู้บริหารจะต้องเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมดังกล่าว และให้การสนับสนุน

ด้วย เช่น ถ้าเป็นไปได้ควรลดชั่วโมงสอนของครูให้น้อยลง มีงบประมาณในเรื่องสื่อการเรียนให้มากขึ้น เพราะเท่าที่เป็นอยู่ ครูจะต้องสอนวันละ 4-5 ชั่วโมง ซึ่งเป็น การยากที่จะมีเวลาเตรียมการสอนได้ทัน สื่อการเรียนต่าง ๆ ครูจะต้องจัดหาตัวเอง จะต้องออกเงินส่วนตัวเพื่อจัดซื้อเพราะทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณให้ ซึ่งถ้าเป็น อยู่เช่นนี้ครูก็ไม่สามารถจัดกิจกรรมการสอนที่สมบูรณ์แบบได้ ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องให้ การสนับสนุนด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์

- 1.1 ควรมีการอบรมครูเพิ่มเติมในเรื่อง เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ กระบวนการกลุ่ม สถานการณ์จำลอง ฯลฯ
- 1.2 ควรจัดหางบประมาณสำหรับ สื่อการสอน และวัสดุทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
- 1.3 ควรมีการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครู เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

- 2.1 ควรศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู สื่อการเรียน กิจกรรม การประเมินผล เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน
- 2.2 ควรนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น บทบาทสมมติ กระบวนการกลุ่ม สถานการณ์จำลอง ฯลฯ มาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น
- 2.3 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความสนใจของ ผู้เรียนให้มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 ควรได้มีการศึกษาความสนใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรม การสอนของครูของนักเรียนในระดับอื่น ๆ และในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ

3.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการสอนของครู
ในสังกัดที่ต่างกัน

3.3 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการสอนของครูในระดัอื่น ๆ
ว่าสนองตอบกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่

3.4 ควรมีการจัดผู้วิจัยเป็นคณะ เพื่อสามารถสังเกตการจัดกิจกรรม
การสอนของครูได้จำนวนตัวอย่างประชากรมากขึ้น และขยายพื้นที่ของการวิจัยให้
กว้างขวางขึ้น เพื่อรวบรวมผลมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการเรียนการสอน
ตามหลักสูตรใหม่ให้ได้ผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย